

**Dzieci i edukacja
Children and Education**

**Szkoły
Schools**

Zgodnie z prawem, dzieci w wieku od 5 do 16 lat są objęte obowiązkiem szkolnym. Szkoły państwowe są bezpłatne i dzielą się na podstawowe (dla dzieci w wieku od 5 do 11 lat) oraz średnie (od 11 do 18 lat). Niektóre z nich powiązane są z Kościołem i kładą szczególny nacisk na naukę wartości religijnych.

By law all children aged between 5 and 16 must attend school. Schools provided by the state (the UK Government) are free. In general schools are divided into primary schools (age 5-11) and secondary schools (age 11-18). Some schools are linked to the church and emphasise religious values.

Jak znaleźć szkołę dla mojego dziecka?

Szkoły państwowe są organizowane przez Organizację do Spraw Dzieci i Osób Młodych, która jest częścią Devon County Council. Pełna lista szkół znajduje się pod adresem

www.devon.gov.uk/schoolslist/asp/ahomepage.asp

How can I find a school for my child?

State schools are provided through the Children and Young People's Service (CYPS), part of Devon County Council. For a list of these schools visit:

www.devon.gov.uk/schoolslist/asp/ahomepage.asp

Większość szkół przyjmuje uczniów z danego rejonu oraz współpracuje z konkretnymi szkołami średnimi. Informacje o szkołach w Twoim rejonie możesz uzyskać w Education Development Service po następującym numerem telefonu:

Most schools accept pupils living in their geographical area and Secondary Schools are often linked to particular Primary Schools. The following Education Development Service Helplines can tell you which schools cover your area.

Devon (z wyjątkiem Plymouth i Torbay) (excluding Plymouth & Torbay)	0845 155 1019
Plymouth:	01752 307400
Torbay	01803 208908

Możesz zwrócić się do dyrektora każdej szkoły z prośbą o przyjęcie dziecka, a szkoła nie ma prawa odmówić zapisania dziecka ze względu na jego narodowość lub rasę. Jednakże jeśli lista uczniów jest pełna, szkoła może odrzucić prośbę. Organizacja do Spraw Dzieci i Osób Młodych jest odpowiedzialna za to, by znaleźć szkołę dla Twojego dziecka; również Urząd do Spraw Równości i Różnorodności służy pomocą w tej kwestii.

You can ask the head teacher of any school in your area if they will take your child. Schools are not allowed to refuse a child because of their race or nationality. However they can refuse your child a place if the school is full. The CYPS has a legal responsibility to find a school for your child. Their Equality & Diversity Service will help you find a suitable school.

Urząd do Spraw Równości i Różnorodności (Equality and Diversity Service)	0845 155 1015
---	---------------

Jak moje dziecko dotrze do szkoły?

Jako rodzic jesteś odpowiedzialny za transport dziecka do szkoły, jednak jeśli mieszkasz daleko od szkoły, może ono otrzymać bezpłatny transport. By dowiedzieć się więcej i zasięgnąć rady w tym zakresie skontaktuj się z władzami lokalnymi lub szkołą.

How will my child get to school?

It is your responsibility to get your child to school. Depending how far from the school you live, your child might be entitled to free transport. Contact your local authority or the school for advice.

Dodatkowa pomoc z językiem angielskim

Dzieci uczące się języka angielskiego i ojczystego otrzymają dodatkową pomoc w szkole. Nauczyciele specjalizujący się w nauce języka angielskiego jako drugiego języka udzielą instrukcji szkołom w jaki sposób mogą one jak najlepiej pomóc obcojęzycznym uczniom. Jeśli masz jakieś pytania lub potrzebujesz pomocy, zgłoś się do szkoły, do której uczęszcza dziecko lub skontaktuj się z Devon EAL pod numerem 01392 386813 lub drogą elektroniczną pod adresem éaladmin@devon.gov.uk

Extra help with English.

Children learning to speak English, as well as their own language, will receive extra support at school. A teacher specialising in English as an Additional Language (EAL) will advise the school how best to help children learning English. Talk to the school if you have any worries or contact the Devon EAL service on 01392 386813 or at éaladmin@devon.gov.uk

Co mogę zrobić jeśli nie mówię dobrze po angielsku?

Jeśli odwiedzając szkołę uznasz, że potrzebujesz tłumacza możesz zwrócić się do CYPS (Organizacja do Spraw Dzieci i Osób Młodych) lub poprosić szkołę o jego zapewnienie. Odradzamy wykorzystywanie dziecka do roli tłumacza.

What can I do if I do not speak good English?

You may need an interpreter when you visit the school. The school may help you find one or you can ask the CYPS. It is not a good idea to rely on your child as an interpreter.

Organizacja do Spraw Dzieci i Osób Młodych 0845 155 1013
Children and Young People's Service (CYPS)

Co jeśli moje dziecko jest niepełnosprawne i wymaga szczególnej opieki?

O ile to możliwe dzieci ze szczególnymi wymaganiami edukacyjnymi (tj. niepełnosprawne fizycznie, mające trudności w nauce, bądź z problemami natury psychicznej) otrzymują dodatkową pomoc w każdej szkole. W niektórych przypadkach dla dobra dziecka zaleca się umieszczenie go w jednej ze szkół specjalnych działających na terenie hrabstwa Devon. Po więcej informacji lub pomoc zwróć się do:

What happens if my child has a disability or needs special attention?

Wherever possible, children with 'special needs' such as a physical disability, a learning difficulty, or psychological problems are given extra help in a normal school. In exceptional circumstances children may benefit from being educated at one of Devon's Special Schools for children with particular needs. For help and advice contact:

Wydział zajmujący się szkolnictwem specjalnym 01392 383913
(County Special Education Team)

Co mogę zrobić kiedy moje dziecko jest tyranizowane lub ma kłopoty?

Jeśli potrzebujesz tłumacza poproś o niego w szkole, a następnie porozmawiaj z nauczycielem dziecka lub dyrektorem szkoły.

What do I do if my child is being bullied or is in trouble?

Talk to the school, the class teacher or the head teacher. Ask for an interpreter if you need one.

Młodzież w wieku 16-19 lat

W wieku od 16 do 19 lat masz prawo do bezpłatnej nauki i bezpłatnego kursu języka angielskiego dla obcokrajowców (ESOL – English for Speakers of Other Languages). Jeśli masz więcej niż 19 lat, może być konieczne uiszczenie opłaty. Możesz również być uprawniony do udziału w kursach szkoleniowych organizowanych przez Twojego pracodawcę. Informacji na temat kursów szukaj w lokalnym college'u, w bibliotece, lub na stronie Devon County Council pod adresem

www.devon.gov.uk/adultlearning

Young people age 16 - 19

Between the ages of 16 and 19 you are entitled to free education, and free ESOL (English for Speakers of Other Languages) classes. After the age of 19 there may be some fees. You may be eligible for work-based learning as well, through your employer. Find out about ESOL classes at your local college, through your local library or through the Devon County Council website

www.devon.gov.uk/adultlearning

Jeśli potrzebujesz więcej pomocy skontaktuj się z Connexions (pomoc dla młodzieży w wieku od 16-19 lat).

If you need more help contact Connexions (a support service for all young people).

Connexions 0800 9755 111 www.connexions-cd.org.uk

W biurze Connexions możesz uzyskać informację na temat rekrutacji na studia wyższe, warunków przyjęcia oraz czesnego.

Connexions will also be able to advise about university places, including entry requirements and fees.

Ucząca się młodzież w wieku 16-18 lat może ubiegać się o tzw. EMA (Education Maintenance Allowance) – dofinansowanie w wysokości do £30 tygodniowo na pokrycie kosztów związanych z nauką. Po więcej informacji skontaktuj się z:

The Education Maintenance Allowance (EMA) scheme is available to 16 – 18 year olds. It helps young people with the cost of staying in education. You could receive up to £30 a week. Contact

Educational Maintenance 0808 10 16219 www.direct.gov.uk/ema.

Kształcenie dorosłych

Osoby dorosłe mogą skorzystać z szerokiej gamy kursów i szkoleń; więcej na ich temat dowiesz się zgłaszając się do Devon Adult Community Learning lub NextStep. Informacje na temat obydwu instytucji znajdziesz w urzędzie pracy, w lokalnym centrum społecznym lub bibliotece. Jeśli masz dostęp do internetu skorzystaj ze strony www.learndirect-advice.co.uk, na której znajdziesz wszystkie informacje dotyczące kształcenia dorosłych.

Adult Learning

A wide variety of courses are available for adults. Devon Adult and Community Learning or Next Step provide information about training for adults, or ask at your local community centre, library or job centre. If you have access to the internet, including at public libraries, you can follow a "Learndirect" course.

Learn Direct

www.learndirect-advice.co.uk

Jeśli chcesz poprawić swój angielski, możesz skorzystać z zajęć prowadzonych przez Adult and Community Learning Centres, w college'ach (np. Exeter College), w niektórych instytucjach szkoleniowych takich jak Action for Employment (A4E), czy w Open Doors International School. Niektóre instytucje o charakterze wolontaryjnym, np. the Olive Tree Association oraz the Refugee Support Group również oferują nieformalne kursy języka angielskiego. Twój pracodawca może umożliwić Ci wzięcie udziału w kursie językowym, jako że to właśnie na nim spoczywa odpowiedzialność za zapewnienie odpowiedniego przeszkolenia, byś bezpiecznie i właściwie wykonywał swoją pracę. Kursy dla dorosłych mogą być płatne.

If you want to learn or improve your English, Adult and Community Learning Centres, Further Education colleges, and some training providers such as Action for Employment (A4E) and Open Doors International Language School, run English classes. In addition there are Voluntary and Community sector organisations such as the Olive Tree association and the Refugee support Group which offer informal English classes. Your employer may arrange English classes for you and allow you to take time off work to go to classes. They have a responsibility to ensure you receive the training you need to do your job properly and safely.

There may be a cost for Adult Learning

W jaki sposób mogę użyć uprawnień i kwalifikacje uzyskane poza granicami Wielkiej Brytanii?

Pracodawcy w Wielkiej Brytanii mogą nie rozumieć Twoich kwalifikacji uzyskanych za granicą. Biuro Uznawalności Wykształcenia wyjaśni Ci, co jest odpowiednikiem Twoich kwalifikacji w brytyjskim systemie kształcenia jeśli wyślesz do biura swój dyplom lub certyfikat wraz z angielskim tłumaczeniem dokumentu. Informacje i porady udzielane przez biuro są bezpłatne, chyba, że potrzebujesz indywidualnej oceny Twoich kwalifikacji wraz z listem porównawczym.

How can I use qualifications achieved outside the UK?

Employers in the UK may not understand your qualifications. The National Academic Recognition Information Centre will tell you what the British equivalent is to your qualifications. You will need to send them evidence of your qualifications with an English translation. General enquiries and advice are free. A charge is made for an individual assessment of your qualifications with a letter of comparability.

National Academic Recognition
Information Centre

01242 260010 www.naric.org.uk

Rodzinne nauczanie

Całe rodziny mogą korzystać z szerokiego zakresu bezpłatnych kursów; możesz na przykład uczyć się angielskiego lub matematyki wraz ze swoimi dziećmi lub wspólnie z nimi brać udział w zajęciach twórczych. Po więcej informacji skontaktuj się z:

Family Learning

There are a wide range of free courses for families to take together. You could learn English with your children, improve your maths or have a go at some creative activities. Contact:

Family Learning

01392 386255

www.devon.gov.uk/index/socialcare/adultlearning/dacl-familylearning.htm

Szkolenia dla dorosłych i szkolenia publiczne w hrabstwie Devon Devon Adult and Community Learning

Ogólne informacje na temat szkoleń w Devon

(Central enquiries) 01392 386580

www.devon.gov.uk/adultlearning

Pozostałe biura (other offices)	01237 472462	Bideford
	01271 864171	Ilfracombe
	01822 613701	Tavistock
	01626 206410	Newton Abbot
	01803 862020	Totnes
	01297 21904	Seaton
	01395 223851	Exmouth
	01884 38326	Cullompton

Szkolenia dla dorosłych i szkolenia publiczne w Torquay Torbay Adult and Community Learning

01803 316930 Torquay

01803 403007 Paignton

01803 853302 Brixham

Szkoły wyższe (college)

Further Education/Higher Education Colleges

East Devon College	01884 235200	www.edc.ac.uk
Exeter College	01392 205222	www.exe-coll.ac.uk
North Devon College	01271 345291	www.ndevon.ac.uk
South Devon College	01803 540540	www.southdevon.ac.uk
City College Plymouth	01752 305300	www.cityplym.ac.uk
University of Plymouth	01752 600600	www.plymouth.ac.uk
University of Exeter	01392 661000	www.exeter.ac.uk/
College of St Mark & St John	01752 636700	www.marjon.ac.uk
Bicton College	01395 562400	www.bicton.ac.uk
St Loye's College	01392 255428	

www.stloyesfoundation.org.uk

Action for Employment	01392 423030	www.a4e.co.uk
Olive Tree Association	01392 253738	http://diversedevon.org
Open Doors International	01752 242365	www.odils.com
Language School, Plymouth		
Next Step	08458 505070	www.nextstep-cds.org.uk

Edukacja – przydatne słowa i wyrażenia
Education – useful words and phrases

Szkoła prywatna (płatna)
State school

Wywiadówka
Parents' evening

Szkoła państwowa (bezpłatna)
Private (public) school

Zadanie domowe
Homework

Podstawowa
Primary

Obecność
Attendance

Średnia
Secondary

Półrocze
Half-term

Przedszkole
Infant school

Chcę się nauczyć angielskiego
I want to learn English.

Czy mogę rozmawiać z
nauczycielem mojego syna/córki?

Ile to kosztuje?
How much does it cost?

Can I speak to my son/daughter's
teacher please?